

- نام کتاب: ..... سیمای یوسف علیّه در قرآن
- نویسنده: ..... روح الله محمدی
- ناشر: ..... سپهر آذین ۱۳۸۰/۲۹۰ (۰۲۵۱)
- ویراستار: ..... محمد رضا سماک امانی
- حروف چینی و صفحه آرایی: ..... طیبہ حسینیان عمران
- نوبت چاپ: ..... اول ۱۳۸۶
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: ..... سپهر قم ۲۹۱۲۲۷۴
- قیمت: ..... ۱۳۰۰۰ ریال
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۱۰-۳۱-۴
- **فیرا از:** ۱۰۰۰

سیمای یوسف علیه السلام

در قرآن

از قهر چاه تا اوج ماه

روح الله محمدی

مقدمه

سوره یوسف علیه السلام از سوره های مکی و دارای ۱۱۱ آیه است. نام حضرت یوسف علیه السلام ۲۵ بار در سوره یوسف علیه السلام و دوبار در سوره های دیگر آمده است. خداوند، داستان زندگی حضرت یوسف علیه السلام از کودکی تا رسیدن او به مقام خزانة داری مصر، عفت و پاکدامنی او و خنثی شدن توطئه های مختلف علیه او را به طور کامل در قرآن بیان کرده است.

داستان حضرت یوسف علیه السلام بر خلاف داستان های پیامبران دیگر، فقط در یک سوره از قرآن آمده است.

داستان حضرت یوسف علیه السلام در تورات، سفر پیدایش، فصل های ۳۷-۵۰ نیز نقل شده است؛ اما آن چه در قرآن آمده در مقایسه با این کتاب، کامل تر، پر محتواتر و جذاب تر است.

در میان آثار ادبی نیز این داستان با عنوان یوسف علیه السلام و زلیخا جایگاه برگزیده دارد.

خداوند در قرآن فرمود:

﴿ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَٰذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴾

ما بهترین داستان را با وحی و ارسال این قرآن بر تو (ای پیامبر و رسول خدا) حکایت می‌کنیم.

واژه «قصص»، جمع «قصه» است. قصه به معنای «داستان» یا «نقل داستان» است. داستان در زندگی انسان سهم به سزایی دارد؛ زیرا تجسم عینی زندگی یک انسان و تجربه عملی یک ملت است. گوینده داستان‌های زیبا و پر محتوای قرآنی، خداوند متعال است. حضرت علی علیه السلام درباره تاریخ و سرگذشت پیشینیان به فرزندش امام حسن علیه السلام می‌فرماید: فرزندم، من در سرگذشت پیشینیان چنان مطالعه کرده‌ام و به آنها آگاهم که گویا با آنان زیسته‌ام و به اندازه آنان عمر کرده‌ام.

قرآن، بهترین و زیباترین داستان‌ها را به انسان‌ها می‌آموزد. در میان داستان‌های قرآن، داستان حضرت یوسف علیه السلام «أحسن القصص» نامیده شده است. در بخش‌های هیجان انگیزش ترسیمی از عالی‌ترین درس‌های زندگی است. در این داستان، حاکمیت اراده خداوند را بر همه چیز به خوبی مشاهده می‌کنیم و از سرنوشت شوم حسودان و نقشه‌های بر آب رفته آنان و در مقابل از بزرگواری و پاکدامنی و تمام خصلت‌های خوب حضرت یوسف علیه السلام درس‌هایی آموزنده فرا می‌گیریم. تفاوت این داستان با همه داستان‌های دنیا عبارت است از:

۱. در این داستان، قصه‌گو، خداوند است.

۲. قصه، هدف دار و حق است؛ نه خیال و وهم.
۳. براساس علم است، نه گمان.
۴. این داستان از سرچشمه وحی است.
۵. قهرمان داستان، جوانی است که تمام کمالات انسانی را دارا است.
یوسف علیه السلام از برادران خود زیباتر بود. حضرت محمد صلی الله علیه و آله فرمود:
«شب معراج که مرا به آسمان بردند یوسف علیه السلام را دیدم با حسنی
عجیب و لطافتی غریب، از آن متعجب گشتم و پرسیدم: این جوان
زیبارو کیست؟! ندا آمد: یوسف». اصحاب از آن حضرت پرسیدند: او
را چگونه دیدی؟ فرمود: «همچون ماه شب چهارده». بنابر روایت
دیگر، حضرت محمد صلی الله علیه و آله فرمود: «جبرئیل به من گفت: خداوند
می فرماید: من حُسن یوسف را نور کرسی آفریدم و حُسن تو را نور
عرش. تو را کمال است و یوسف را جمال بود».
- حضرت یعقوب علیه السلام، یوسف و بنیامین را بیش تر از فرزندان دیگر
دوست داشت. علت آن در قرآن ذکر نشده است ولی مفسران و
مورخان چند علت برای آن ذکر کرده اند:

  ۱. معمولاً پدر به فرزند کوچک تر علاقه بیش تری دارد؛ زیرا فرزند
کوچک نیاز به محبت بیش تری دارد.
  ۲. آن دو در کودکی مادر خود را از دست داده بودند. از این جهت،
آنان نیاز به محبت بیش تری داشتند.
  ۳. حضرت یعقوب علیه السلام به جهت آن که نبوغ ذاتی و کمال و تقوا را در
سیمای آن دو مشاهده می کرد، آنان را بیش تر از سایر فرزندان
دوست می داشت.

۴. از همه مهم‌تر، خوابی بود که حضرت یوسف علیه السلام دیده و برای پدر بازگو کرده بود. این خواب که نشانه عظمت و برتری حضرت یوسف علیه السلام نسبت به سایر برادرانش بود علاقه پدر را به او بیش‌تر کرد. نگارنده کوشیده است در این کتاب، به صورت بسیار فشرده، به تبیین سیمای حضرت یوسف علیه السلام در قرآن پردازد و دریافت‌های خود را از آیات این سوره به صورت «پیام» در اختیار خوانندگان قرار دهد؛ امید است چراغی فرا روی همگان باشد.